

**Sayın Başkan,
Meclisimizin Değerli Üyeleri,
Meclisimizin Saygıdeğer Onur Üyeleri,
Değerli Misafirler ve
Kıymetli Basın Mensupları,**

Ekim ayı meclis toplantımızda görüşlerimi sizlerle paylaşmadan önce hepinizi şahsım ve Yönetim Kurulumuz adına saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Bu pazar günü önümüzde çok anlamlı bir yıldönümü var. Cumhuriyetimiz nice başarılarla 94 yılı geride bırakarak 100'üncü yılına yaklaşıyor. Bir çınar gibi köklü olan ve toplumumuza çok değerler kazandıran Cumhuriyetimizin kuruluşunun 94'üncü yılında hepinizin 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'nı kutluyorum.

Bu vesileyle, Cumhuriyetimizin kurucusu Atatürk'ü, silah arkadaşlarını ve bu toprakları vatan yapan aziz şehitlerimizi saygı ve rahmetle, gazilerimizi minnetle anıyorum.

Şimdi de bir sanayicimizi kaybetmekten duyduğumuz üzüntüye değinmek istiyorum: Odamız Eski Meclis Üyelerinden Sayın Bekir Aydın bu ay içinde Hakk'ın rahmetine kavuştu. Sanayimize ve ekonomimize çok kıymetli hizmetler veren bu değerli dostumuza Allah'tan rahmet, yakınlarına ve camiamıza başsağlığı diliyorum.

Sayın Başkan, Değerli Meclis Üyeleri,

Ekonomi ve siyaset başta olmak üzere dünyada küresel ölçekte son derece önemli gelişmeler yaşanıyor. Bir yandan geleceğimize yön verecek olaylara tanıklık ederken; bu gelişmeleri günü birlik, anlık değerlendirmeler yaparak anlamaya çalışmak yerine; tarihsel perspektif ve bakış açısıyla yaklaşmak son derece önemli. İşte böyle bir süreçte 65'inci yaşına giren İstanbul Sanayi Odası köklü geçmişinden aldığı güçle konulara derinlikli bakmayı her zaman esas almıştır.

Bu anlayış eşliğinde ülkemizi, ekonomimizi ve biz sanayicileri yakından ilgilendiren dünyadaki önemli gelişmeleri, bugün değerli bir konuğumuzla birlikte ele alacağız. Sayın Profesör Doktor İlber Ortaylı, "Tarihsel Bir Perspektif Üzerinden Ekonomiye ve Dünyaya Bir Bakış" konulu bu ayki Meclis toplantımıza katılarak bizleri mutlu ettiniz. Katılımınız nedeniyle teşekkür ediyor, hoş geldiniz diyorum.

Sayın Başkan, Değerli Meclis Üyeleri,

Bir tarafta bölgesel çatışmalar, jeopolitik gerilimler, emperyalist güç arayışları, sınır içinde sınır yaratma, enerji savaşları, siyasi aşırılıklar ve bütün bunların arasında bir çıkar yol bulmakta zorlanan küresel ekonomi... Öte tarafta ise adeta bir toz bulutu içinde önümüzü görmek zorlaşırken, artan belirsizlikler geleceğe karşı güven duygusunu da zedeliyor.

Zamanın eskiye oranla hızlı aktığı bu dönemde, dünyadaki ve ekonomideki gelişmeleri anlamak hiç kolay değil.

Olabilecekleri öngörmek ise büsbütün zorlaşmış durumda. İçinde bulunduğumuz koşulları soğukkanlılıkla, akliselikle yorumlamaya gerçekten çok büyük bir ihtiyaç duyuyoruz.

Bu ihtiyaca dikkat çekerken şu gerçeği de göz ardı etmemeliyiz; Akli başında insanlar gelecek hakkında kehanette bulunmazlar. Çünkü geleceği okuma özelliği insanlara bahşedilmemiştir. Ancak elimizdeki veriler ve bilgiler ışığında geleceğe yönelik öngörülerde bulunabiliriz.

Tarihsel bakış, sağlıklı ve doğru öngörüler için gerçekten elzemdir. O halde böyle bir bakış eşliğinde geçmişe şöyle dönüp bir bakalım. Nasıl oldu da dünya bugünkü belirsizlik ve karamsarlık ortamına girdi?

18'inci yüzyılın sonlarından itibaren, İngiltere'den başlayarak yaşanan Sanayi Devrimi, kalkınma açısından eşi görülmemiş bir çağı başlatan bir dönüm noktası oldu.

İki savaş arasındaki dönemde yaşanan 1929 ekonomik buhranı ise toplumsal refahı önemsemeyen ekonomi ve kalkınma politikalarının eskisi gibi sürdürülemeyeceğini göstermişti. Bunun sonucunda İkinci Dünya Savaşı sonrasında ekonomik düzeni Refah Devleti anlayışı üzerine kuruldu.

Yaklaşık 30 yıllık bir süreçte pek çok ülkede uzun bir refah dönemi yaşandı. Bu dönem aynı zamanda kamu harcamaları ve sosyal devlet politikalarıyla ekonominin, sanayileşme ve sosyal refahın desteklendiği, yirminci yüzyılın da "altın çağı" olarak adlandırıldı.

Her dönemin olduğu gibi bu dönemin de bir sonu vardı. 1989'da Berlin Duvarı'nın yıkılmasıyla bu dönem geride kaldı. Başlayan yeni süreçte dünyada yaygınlaşacak olan neoliberal ekonomi anlayışı artık tek seçenek olarak görülüyordu. Bu tek kutuplu dünyada sürprizlerin artık beklenmediği, tarihin sonunun geldiği, belirsizliğin olmadığı bir dönemin yaşanacağı bazıları tarafından iddia edilmişti.

Bu iddiaya eşlik eden önemli gelişmeler de vardı: Gelişen ulaşım ve iletişim teknolojileri sayesinde uluslararası ticaret görülmemiş ölçüde artıyordu. Bilgi ve iletişim teknolojilerindeki gelişmelerin de katkısıyla finans sektörü baş döndürücü bir hızla büyüyordu. Gelişmekte olan ülkelerde hız kazanan sermaye hareketlerinin dünya çapında yaygınlaşmasıyla birlikte küreselleşme olgusu hayatımızın her alanına nüfuz ediyordu.

Küreselleşme ile birlikte ulus devletlerin gücü zayıflarken, çok uluslu şirketlerin dünya ekonomisindeki ağırlığı arttı. Ülkeler arasındaki karşılıklı bağımlılık ilişkisi derinleşti. Bir ülkede yaşanan gelişme, diğer ülkeleri geçmişe kıyasla daha fazla etkiler hale geldi. Üretim de giderek daha parçalı bir yapıya bürünürken, küresel tedarik zincirleri karmaşık bir hale dönüştü.

Özellikle 2000'lerle birlikte sanayi sermayesi mali sermayenin kontrolü altına girdi. Bu süreçte, kaynağını üretimden almayan ve küçük bir kesimin elinde toplanan yüksek kârlar dikkat çekiyordu.

Bu dönem, maalesef zenginlik idealinin reel ekonomiden, üretimden, alın terinden uzaklaştığı, üretimin yerine, sanal zenginliğin rağbet gördüğü koşulları ortaya çıkardı. Öyle ki dünyada finans piyasalarının hacmi, reel ekonominin hacminin on katına ulaşmıştı. Küresel gelir içinde sanayinin payı azalırken, sanal zenginliğe dayalı bir ekonomi oluştu.

Bu çarpık durumun sonucunda, son 20 yılda dünyada eşitsizlikler hiç olmadığı kadar arttı. Dünya Bankası verilerine göre, bugün yaklaşık 800 milyon kişi günde 2 dolardan daha az bir parayla yaşam savaşı veriyor. Özellikle gençlerde işsizlik oranı artarken ekonomik büyümeyi sürdürmek gittikçe zorlaşıyor. Hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ekonomilerde toplumsal hoşnutsuzluklar görünürlük kazanıyor.

Sayın Başkan, Değerli Meclis Üyeleri,

Dünyanın içinden geçtiği dengesiz sosyal ve ekonomik süreci daha iyi anlayabilmek için; her şeyden önce 2008'de yaşanan ve bütün dünyayı etkileyen ekonomik krizin temel nedenlerine inmeliyiz. Şöyle bir hafızamızı tazeleyecek olursak, temel sorun; bazı finans kuruluşlarının asli işlevleri olan tasarrufların yatırıma dönüşmesini sağlamayı unutarak, üretim dünyasından uzaklaşmasıydı.

2008 krizi, acımasız finans odaklı neoliberal politikaların iflasını ortaya koydu. Küresel ekonomik iflası takiben bugün dünya ekonomisine yön verenler tarafından benimsenip uygulamaya sokulabilecek hazır bir alternatif henüz ortaya konulmuş değil. Yaşadığımız belirsizliğin altında yatan

nedenlerden birisinin de bu küresel politika yoksunluğu olduğunu burada özellikle ifade etmek istiyorum.

Görünen o ki, krizin ardından devreye sokulan genişlemeci para politikaları ise ancak daha büyük sorunları ertelemeye yaradı. Ayrıca yaratılan kaynaklar arzu edildiği gibi üretime yönelmedi.

2008 krizinin etkileri dünya ekonomisi üzerinde belirleyici olmaya devam ederken, siyaset sahnesinde de az önce belirttiğim belirsizlik ortamı oluşmuş durumda.

İstikrarsızlık, düzensizlik ve belirsizlik dünyanın hal ve gidişatını anlamayı zorlaştırıyor. Küresel bir çatışma ihtimali, üçüncü dünya savaşı ise gün geçtikçe daha çok dile getiriliyor. Şu çarpıcı gerçeği vurgulamakta fayda var: Geçmişte ekonomi odaklı bir dünya vardı. Bugün ise güvenlik odaklı bir dünyanın ortaya çıktığını görüyoruz.

Mevcut küreselleşme anlayışı maalesef iç savaş, açlık, sefalet, kıtlık gibi en ciddi krizlere çözüm sunamıyor. Küreselleşmenin faydalarından yararlanamayanlar, korumacı politikaları destekliyor. Sosyo-ekonomik sorunlar için bir suçlu arayanlar popülist görüşlerde kendilerine çare arıyorlar.

Dünya adeta pusulasını şaşırılmış durumda. Günümüzde küresel ve bölgesel ölçekte arka arkaya yaşanan olaylar, dünyayı derinden sarsarken, hep birlikte dünyamızın giderek daha fazla kontrolden çıkmasından endişe ediyoruz.

Bunu aşmak, kaygıların yerine umutları yeşertmek için geçmiş iyi analiz edilip, üretim odaklı bir ekonomi anlayışını hakim kılmalıyız. Çünkü ekonomin refah üreten, istihdam yaratan, verimlilik artışı sağlayan asli unsuru üretimdir.

Kalkınma ve toplumsal huzur ancak ekonomik gelişmişlik, sosyal gelişmişlik, insani gelişmişlik, sürdürülebilirlik ve yönetim unsurlarının aynı anda ve birbirleriyle uyumlu olarak gelişmesi halinde sağlanabilir.

Sayın Başkan ve Değerli Meclis Üyeleri,

Ana gündem maddemizle ilgili düşüncelerimi bu şekilde ifade ettikten sonra şimdi de odamızın bazı faaliyetlerini ve bir duyurumuzu sizlerle paylaşmak istiyorum.

Enerji; geçmişten bugüne ekonominin ve sanayinin gelişimiyle birlikte değerini sürekli bir şekilde artırıyor. Enerjinin önemini vurgularken, öncelikle şu gerçeğin altını çizmek istiyorum ki: Enerji verimliliği her zamankinden daha fazla değer kazanıyor. Enerji verimliliğinin de sürdürülebilir kalkınmanın ve rekabetçiliğin en temel unsurlarından birisi olduğunu özellikle ifade etmek istiyorum.

Geçtiğimiz günlerde enerji verimliliği konusunda İstanbul Sanayi Odası çatısı altında heyecanlı bir ödül töreni yaşadık. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanımız Sayın Dr. Berat Albayrak ve TBMM Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanımız Sayın Ziya Altunyaldız'ın katılımıyla Odamızın "Enerji Verimliliği Ödülleri" sahiplerini buldu. Bu vesileyle ödül kazanan firmalarımızı bir kere daha

kutluyorum. Bu etkinliğimizde emeği geçen başta yönetim kurulu yemiz Nurhan Kaya olmak üzere herkese teşekkür ediyorum.

İstanbul Sanayi Odası olarak savunma sanayinde giderek daha etkin rol üstleniyoruz. Türkiye’de modern savunma sanayinin geliştirilmesi ve Türk Silahlı Kuvvetleri’nin modernizasyonu kadar bu alanda yerli ve milli üretim hedefini çok önemsiyoruz. Bu çerçevede ilgili tarafları bir araya getirmek amacıyla düzenlediğimiz Savunma Sanayi Zirvesi büyük bir ilgi gördü. Sektörün 650’yi aşkın değerli katılımcısını ağırlarken 500’n üzerinde ikili görüşme gerçekleştirildi. Bu görüşmelerin yararlı iç birliklerine imkn tanıyacağına inanıyoruz...

Sanayicilerimizin gündeminde olan mali konulara çözüm bulmak için yoğun bir gayretin içindeyiz. Geçtiğimiz ay Maliye Bakanı Sayın Naci Ağbal’ı Odamızda ağırlayarak çok verimli bir görüşme gerçekleştirdik. Bu alışma toplantımızda ağırlıklı olarak; İmalat sanayiinde istihdamın özendirilmesi için yapılabilecekler, OSB dışındaki sanayi şirketlerinde emlak vergisi muafiyeti, KDV uygulamaları ve özellikle KDV’nin işletmeler üzerindeki yükünün hafifletilmesi, kamuya verilen teminat mektuplarının sanayide oluşturduğu yk nedeniyle farklı bir modelin uygulanıp uygulanamayacağı gibi konular üzerinde durduk.

Sanayicilerimize daha yakın olmak adına açtığımız irtibat noktalarına Ekim ayında bir yenisini daha ekledik. Böylece Yenibosna ve Ümraniye-İMES temsilciliklerimiz ile Tuzla İrtibat

birimimizin ardından Hadımköy’de de İstanbul sanayicisine daha yakın olacağız.

Şimdi de bir davette bulunmak istiyorum: İstanbul Sanayi Odası olarak önem verdiğimiz konuların başında sanayici ile girişimciyi bir araya getirmek ve sanayi-üniversite işbirliği yer alıyor. Bu kapsamda 2015 yılı itibarıyla paydaşı haline geldiğimiz İTÜ Çekirdek Girişimcilik Ekosistemi çerçevesinde hayata geçen ve Odamız temsilcilerinin de jüri üyesi olduğu “İTÜ Çekirdek Big Bang” yarışmasının bizim için özel bir önemi var.

Bu vesileyle bu yılki İTÜ Çekirdek Big Bang yarışmasının 23 Kasım Perşembe günü düzenlenecek final törenine siz değerli meclis üyelerimizin de katılımını bekliyoruz.

Sözlerimi burada noktalarken; Değerli Konuğumuz Sayın Profesör Doktor İlber Ortaylı’ya tekrar hoş geldiniz diyor, hepinizi, şahsım ve yönetim kurulumuz adına bir kere daha saygı ve sevgiyle selamlıyorum.